

Versie 23 mei 2024

FAQ's Brede SPUK, GALA, Sportakkoord II en BRC

Hieronder vindt u veelgestelde vragen over onderstaande bestuurlijke akkoorden en de Brede SPUK en de antwoorden daarop:

- [Gezond en Actief Leven Akkoord](#) (GALA, februari 2023);
- [Hoofdlijnen Sportakkoord II: Sport versterkt](#) (SA II, december 2022);
 - [Brede Regeling Combinatiefuncties](#) (BRC, februari 2023);
- [Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026](#) (Brede SPUK, februari 2023)

Bestuurlijke akkoorden

1. Wat willen we bereiken met het GALA?

- Met het Gezond en Actief Leven Akkoord bouwen gemeenten en rijk verder aan een stevig fundament voor een gezonde generatie in 2040.
- Door gezamenlijke concrete resultaten en acties af te spreken is het behalen van de gezondheidsdoelen minder vrijblijvend en zijn verantwoordelijkheden helderder.
- Met de Brede specifieke uitkering als financieel arrangement worden middelen geormerkt en kunnen gemeenten geld aanvragen voor 15 onderdelen in één keer die komen uit de bestuurlijke afspraken GALA, Hoofdlijnen Sportakkoord II, addendum Brede Regeling Combinatiefuncties.
- Gemeenten hebben hiermee de mogelijkheid om de vraagstukken integraal op te pakken en lange termijn plannen te maken.
- In het GALA zijn de volgende doelen geformuleerd:
 - Terugdringen gezondheidsachterstanden (waaronder Kansrijke Start)
 - Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
 - Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis
 - Een gezonde leefstijl
 - Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
 - Vitaal ouder worden
 - Domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur (IZA¹)

¹ In september 2022 is het **Integraal Zorgakkoord (IZA)** gesloten met onder meer afspraken over het investeren in gezondheid en preventie breed (inclusief sociale basis). In het IZA zijn in de werkagenda over Gezond leven en preventie afspraken opgenomen ten aanzien van regionale samenwerking, een regionale preventie-infrastructuur en de inrichting van effectieve ketenaanpakken over de domeinen (Zvw, Wpg, Wmo en Jeugdwet) heen. Deze afspraken zijn in het GALA verder uitgewerkt met bouwstenen voor een regionale preventie-infrastructuur en in de werkagenda inrichting ketenafspraken.

Versie 23 mei 2024

2. Wie doen er mee?

- Het GALA is ondertekend door VWS, de VNG, Zorgverzekeraars Nederland en GGD GHOR Nederland.
- Het akkoord ondersteunt de Brede beweging van vele partijen op weg naar een gezonde samenleving en meer focus op gezondheid. Daarom zijn ook de partijen van deze beweging betrokken bij de totstandkoming. Hierbij kunt u denken aan IZA-partijen, partners van het Nationaal Preventieakkoord en kennispartijen.

3. Wat willen we bereiken met het Hoofdlijnen Sportakkoord II?

- Het akkoord is een vervolg op het Nationaal Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' en zet de beweging voort die vijf jaar geleden in gang gezet is. Gemeenten en samenwerkingspartners uit gezondheidszorg, onderwijs, sport en welzijn bouwen voort op de netwerken en samenwerkingen die lokaal tot stand zijn gekomen. Zij werken samen aan een sterke sport- en beweegsector waarin iedereen kan meedoen.
- In de periode 2023 – 2026 zal de nadruk meer liggen op een stevig fundament van kwalitatief sterke sportinfrastructuur, op een groter bereik van partijen die meedoen zodat nog meer mensen worden bereikt, en op meer zichtbaar maken van de betekenis van sport om de maatschappelijke waarde van sport en bewegen te benutten.

4. Wie doen er mee met het Sportakkoord II?

- Het [Hoofdlijnen Sportakkoord II](#) is ondertekend door de uitvoeringsalliantie VWS, VNG/VSG, NOC*NSF en POS (Platform Ondernemende Sportaanbieders) op 14 december 2022;
- De strategische partners zetten nadrukkelijk de samenwerking voort met maatschappelijke partners op lokaal, regionaal en landelijk niveau om sport en bewegen in alle beleidsvelden een plek te geven en daarmee haar waarde te verzilveren. IZA-partners, partners van het Nationaal Preventieakkoord, onderwijs- en kennispartijen zijn dan ook onmisbaar voor een succesvolle uitvoering.

5. Wat is het verschil tussen GALA, het Nationaal Preventieakkoord en de lokale Preventieakkoorden? Welke afspraken worden hierin gemaakt?

- In het Nationaal Preventieakkoord (NPA) staan afspraken om Nederlanders gezonder te maken door roken, problematisch alcoholgebruik en overgewicht terug te dringen. Het doel is een gezonde generatie in 2040 met inzet op een rookvrije generatie, minder overgewicht en minder overmatig alcoholgebruik. Deze thema's komen (direct of indirect) terug in verschillende onderdelen van het GALA en worden vertaald naar lokale inzet. Gezondheid gaat echter over meer dan alleen leefstijl, daarom is het in GALA integraal gekeken naar een Bredere aanpak en juiste samenwerking, waarbij o.a. ook afspraken zijn gemaakt over mentale gezondheid, de leefomgeving en het versterken van de sociale basis. In de afgelopen jaren is in meer dan 300 gemeenten een lokaal en of regionaal preventieakkoord

Versie 23 mei 2024

gesloten. Daar is een eerste (stevige) basis gelegd, doordat er afspraken en coalities zijn gevormd met diverse partners op lokaal en of regionaal niveau. Daar kunnen gemeenten nu de vruchten van plukken en daar bouwen we op voort met het GALA. In 338 gemeenten zijn sportakkoorden afgesloten. Deels zijn de akkoorden al gecombineerd en verbonden tot vitaliteits- of leefstijlakkorden.

Addendum bestuurlijke afspraken Brede Regeling Combinatiefuncties

6. Wat willen we bereiken met de Brede Regeling Combinatiefuncties?

- De gezamenlijke ministeries en VNG/VSG zetten zich in om de komende jaren vraaggericht de toeleiding en begeleiding naar sport-, beweeg- en cultuuraanbod te versterken, zodat meer mensen actief betrokken raken bij en deelnemen aan sport, bewegen en cultuur en daarmee gezonder, actiever en fitter worden.

Onze doelen

- Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur. Het gaat hierbij ook om kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname;
- Sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is;
- Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden) die bijdragen aan de bovenste twee ambities.

Belangrijke inhoudelijke speerpunten zijn de gestelde doelen in [Hoofdpijnen Sportakkoord II](#), het [programma School en omgeving](#) en de [meerjarenbrief](#) 'De kracht van creativiteit' (2023-2025).

7. Wie doen er mee met de Brede Regeling Combinatiefuncties?

- De Bestuurlijke Afspraken zijn mede ondertekend door de VNG, het ministerie van OCW en het ministerie van SZW.
- De verantwoordelijkheid van de landelijke coördinatie van de ondersteuning ligt bij Vereniging Sport en Gemeenten, ondersteund door het Kenniscentrum Sport en Bewegen, het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst, het Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS), NOC*NSF en Wij Buurtsportcoaches. Er wordt nauw samengewerkt met de ondersteuning rond de uitvoering van het GALA.
- Via www.sportindebuurt.nl is informatie te vinden over functionarissen die actief zijn in de sport- en beweegsector. Via www.lkca.nl/cultuurcoach is informatie te vinden over de functionarissen die actief zijn in de culturele sector.

8. De Brede Regeling Combinatiefuncties is herzien. Wat zijn de voornaamste wijzigingen?

Versie 23 mei 2024

- De regeling is van een Decentralisatie-uitkering naar een Specifieke uitkering omgevormd;
- Er is ruimte voor zes profielen;
- Er wordt niet meer uitgegaan van een vastgesteld normbedrag;
- De bekostiging van een bevoegd vak- of groepsleerkracht wordt vanuit het onderwijs gefinancierd (afbouwmodel, jaarlijkse monitoring);
- Er is een duidelijke verbinding met de doelen van GALA door de coördinator Sport en Preventie;
- De connectie met sportverenigingen wordt versterkt door het profiel Clubkadercoach;
- Er is meer sturing op inhoud door de BRC-regeling toe te voegen als addendum aan het Hoofdlijnen Sportakkoord II;
- De verdeelsleutel: inwoneraantal, laag opleidingsniveau en laag inkomen.

9. Waar kan ik de beschrijving van de zes hoofdprofielen van de BRC vinden?

- Er is ruimte voor zes profielen in de Brede Regeling Combinatiefuncties: Buurtsportcoach, Cultuurcoach*, Combinatiefunctionaris Onderwijs, Clubkadercoach (incl. Verenigingsmanager en Sportparkmanager), Bewegcoach en Coördinator Sport en Preventie. De 6 profielen kunt u vinden op www.sportindebuurt.nl/profielen.

**Onder andere gaat het hier ook om cultuurmakelaar, cultuuraanjager, cultuuradviseur, intendant.*

10. Eén van de afspraken is dat de inzet op vakleerkrachten moet worden afgebouwd, waarom is dat?

- De Brede Regeling Combinatiefuncties heeft als doel om meer mensen aan het sporten en bewegen te krijgen.
- De samenwerking met onderwijs is erop gericht dat we meer kinderen kunnen bereiken naast hetgeen in schooltijd aan bewegingsonderwijs wordt gedaan.
- Dit betekent dat de inzet van de combinatiefunctie Onderwijs met name erop gericht moet zijn om buiten schooltijd aanbod op en rond de school te organiseren. Dit is aanvullend aan wat bevoegde docenten aan bewegingsonderwijs geven.

11. Wat gaat de coördinator Sport en Preventie doen?

- De coördinator Sport en Preventie zorgt enerzijds voor de herijking van de lokale akkoorden en is kartrekker van het kernteam lokale sportakkoord. Anderzijds zorgt deze coördinator voor de verbinding tussen thema's en onderdelen binnen de Brede SPUK: gezondheid, sport en bewegen en sociale basis. Het hoeft geen nieuw persoon te zijn, omdat veel gemeenten al werken met een kartrekker van het lokale sportakkoord.

12. Klopt het dat er extra middelen zijn toegevoegd voor de cultuurcoaches?

- Ja dit klopt, vanuit OCW zijn voor cultuur extra middelen aan de regeling toegevoegd.

Versie 23 mei 2024

13. Moeten gemeenten voor cofinanciering zorgen bij de BRC?

- Ja. Gemeenten en Rijk hebben afgesproken dat de Rijksbijdrage 40% van het totaalbudget is van de investering voor functionarissen in het sport-, beweeg- en cultuurdomein. Gemeenten organiseren de overige 60% van dit bedrag binnen de financiële mogelijkheden die zij hebben. Dit geldt in het bijzonder voor de periode vanaf 2026, wanneer een nieuwe financieringssysteem moet worden ingevoerd.
- De middelen voor de BRC komen van het rijk en vragen om cofinanciering van andere partijen. De 60% cofinanciering mag komen vanuit een bijdrage van u als gemeente zelf, vanuit bijvoorbeeld stichtingen, verenigingen, onderwijs, bedrijfsleven etc., of een combinatie van partijen die te maken hebben met de werkzaamheden van de functionarissen uit de BRC.
- Deze bestuurlijke afspraak was al van kracht vóór de Brede Regeling Combinatiefuncties onderdeel werd van de Brede SPUK. Met het aanvragen van budget voor dit onderdeel onderschrijft de gemeente de bestuurlijke afspraken en moet hier dus aan voldoen.

14. Kan cofinanciering komen uit andere onderdelen van de Brede SPUK?

- Het gaat hierbij niet om cofinanciering zoals omschreven onder antwoord op vraag 13, dus 40% Rijksbijdrage, 60% cofinanciering georganiseerd door gemeenten en andere (lokale) partijen. Het gaat hierbij om aanvullende middelen vanuit het hoofdthema Gezondheid en Sociale Basis om extra inzet te bewerkstelligen op onderdelen van dit hoofdthema. Een voorbeeld hiervan is een buurtsportcoach die (deels) wordt ingezet om de doelen op valpreventie te realiseren. In dat geval kunnen budgetten vanuit de onderdelen BRC en Valpreventie elkaar aanvullen.
- Cofinanciering, of beter gezegd aanvullende financiering vanuit het hoofdthema Gezondheid en sociale basis kan ten dele, in aanvulling op de beoogde 60% cofinanciering door andere partijen of vanuit andere gemeentelijke budgetten, en zo lang u zich houdt aan de gestelde doelen/voorwaarden per onderdeel zoals in de regeling, het GALA en Hoofdlijnen Sportakkoord II genoemd. Let wel: de inzet van middelen moet dan inhoudelijk aansluiten bij de gestelde voorwaarden van zowel de BRC als het onderdeel waar u inhoudelijk mee wilt combineren vanuit Gezondheid en de sociale basis.
- Als functionarissen volledig vanuit dit hoofdthema worden betaald, vallen deze niet meer onder de BRC (en zijn het strikt genomen geen combinatiefuncties).

15. Hoe gaan andere gemeenten om met cofinanciering?

- Advies: Kijk zowel intern als extern met een brede blik. Bij uitvoering van de Brede SPUK zijn veel beleidsdomeinen betrokken en vermoedelijk ook nieuwe lokale samenwerkingspartijen. Probeer samen de cofinanciering te organiseren.
- Zeker als er méér geld komt voor buurtsportcoaches, kan het een overweging zijn een professional in dienst van een ondernemende sportaanbieder, kinderopvang, welzijns-,

Versie 23 mei 2024

culturele of onderwijsinstelling etc. bij het team buurtsportcoaches/combinatie-functionarissen te betrekken. 60% van de kosten wordt dan betaald door bijvoorbeeld het fitnesscentrum of de judoschool, 40% door de gemeente. Deze professional vult dan minimaal 40% van zijn taken in samen met de gemeente. Het voordeel is dat voor dit concept veel draagvlak bij en verbinding met andere partijen zal ontstaan. De inzet van middelen moet ook in dit geval voldoen aan de inhoudelijke voorwaarden van de BRC.

16. Hoeveel budget is er beschikbaar per functieprofiel?

- Er is geen sprake van een onderverdeling in het BRC-budget. Gemeenten baseren de inzet van de functionarissen op lokale beleidsplannen zoals een lokaal Sport- en/of Preventieakkoord of cultuurnota. Ze bepalen in gezamenlijkheid met gemeentelijke partners welke functieprofielen zij van toepassing achten op hun lokale situatie.

17. Welke afspraken zijn gemaakt tussen Rijk en gemeenten met betrekking tot carrièreperspectief van de functionarissen?

- Overeenkomstig het beleid van een leven lang ontwikkelen en het stimuleren van toekomstbestendige inzetbaarheid van werkenden, is het wenselijk dat gemeenten met werkgevers afspraken maken over de scholing en de arbeidsvoorwaarden van de medewerkers. Hierbij dient 2% van de lokale middelen beschikbaar te zijn voor opleidingen en het versterken van de kwaliteit van functionarissen. Specifiek voor buurtsportcoaches is hiervoor het [carrièrepad](#) ontwikkeld.

Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026

18. Waarom komt het Rijk met een Brede gebundelde specifieke uitkering?

A. Bundeling van middelen

- Een Brede specifieke uitkering voorziet in de wens van rijk en gemeenten om meer integraal te kunnen inzetten op gezondheid. Hierdoor ontstaat er meer synergie en efficiency op preventie in brede zin.
- Er is een brede roep, waarin het belang aangegeven wordt meer gecoördineerd en meer integraal aan de voorkant te investeren in preventie, gezondheid, sport, bewegen en de sociale basis. Dus de roep om versnippering van programma's tegen te gaan. Daarom zijn hiervoor ook in het Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' extra middelen vrijgemaakt.

B. Geormerkte middelen

- Omdat preventie meerjarige investeringen vraagt en er veel druk op gemeenten is om te investeren in (urgente) andere onderwerpen, kiest het Rijk voor het instrument van een Specifieke Uitkering (SPUK). Dit betekent dat de financiering geormerkt is en uitsluitend ingezet mag worden voor de doelen en onderdelen zoals geformuleerd in de regeling.

Versie 23 mei 2024

C. Administratieve lasten

- Een specifieke uitkering brengt echter meer administratieve lasten met zich mee dan een algemene of decentralisatie-uitkering. Daarom wil het Rijk niet voor elk onderdeel een aparte/losse uitkering openstellen. In deze Brede specifieke uitkering worden daarom 15 onderdelen die veel inhoudelijke en organisatorische raakvlakken met elkaar hebben, gebundeld tot één specifieke uitkering, die ook in één keer aangevraagd kan worden. Het betreft hier een combinatie van bestaande onderdelen en middelen en nieuwe onderdelen en middelen, zoals toegelicht in de zomerbrief² als vooraankondiging van deze regeling.
- De beweging richting integraliteit tussen aanpalende thema's en onderdelen wordt hierdoor versterkt.
- Ten slotte kan er zo ook meer slagkracht ontstaan, doordat er veel meer kracht ontstaat op preventie, dan bij inzet op diverse losse onderdelen.

19. Welke thema's en onderdelen vallen onder de Brede specifieke uitkering?

De regeling bestaat uit drie inhoudelijke hoofdthema's. Daarbinnen vallen verschillende onderdelen met elk een vast beschikbaar budget per gemeente.

Sport, bewegen en cultuur

1. Lokaal Sportakkoord
2. Brede Regeling Combinatiefuncties

Gezondheid en Sociale basis

3. Terugdringen gezondheidsachterstanden
4. Kansrijke Start
5. Mentale Gezondheid
6. Aanpak overgewicht en obesitas
7. Valpreventie
8. Leefomgeving
9. OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek
10. Versterken sociale basis
11. Mantelzorg
12. Eén tegen Eenzaamheid
13. Welzijn op recept

Ondersteunende onderdelen

14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD
15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie

20. Hoeveel geld komt er via deze Brede SPUK ter beschikking voor gemeenten?

² [Brief](#) 'Bundeling en oormerken middelen richting gemeenten ten behoeve van het bevorderen van de gezondheid, sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis.'

Versie 23 mei 2024

- In totaal gaat het om circa €300 miljoen per jaar (exclusief IZA-middelen voor gemeenten) voor de jaren 2023, 2024 en 2025 voor de genoemde 15 onderdelen. Na 2026 is er in elk geval €195 miljoen structureel (exclusief IZA-middelen voor gemeenten) beschikbaar. Dus ook na een piek tussen 2023 en 2026 blijft er meer geld beschikbaar dan gemeenten op dit moment ontvangen en komen bijna alle gemeenten uit op een hoger bestedingsniveau dan in 2022. In de voorstellen is er op dit moment na 2026 geen structureel budget voorzien voor overgewicht, aanpak eenzaamheid, versterking mentale gezondheid en welzijn op recept.

21. Wat wordt bedoeld met het onderdeel versterking van de kennis- en adviesfunctie van de GGD?

- Het goed vormgeven van preventiebeleid is complex, vraagt deskundigheid en vergt een goede samenwerking tussen veel verschillende organisaties die werkzaam zijn in verschillende beleidsdomeinen, zoals de Wet maatschappelijk ondersteuning, de Zorgverzekeringswet en Jeugdwet. Deze regeling voorziet een rol voor de GGD daarin als (regionale) kennispartner en adviseur op het gebied van gezondheidsbeleid. Het staat gemeenten vrij om bij het overmaken van deze middelen voorwaarden te stellen over de inzet ervan.
- Via de Brede SPUK worden middelen aan gemeenten verstrekt die zijn bestemd voor de versterking van de kennisfunctie van de GGD. Deze worden via gemeenten aan GGD-en ter beschikking gesteld. Een gemeente mag hierin zelf bepalen welke opdracht zij hierbij aan hun GGD meegeven op het gebied van kennis en advies.

Financiën en verantwoording

22. Er kan maximaal 20% worden meegenomen van 2023 naar 2024 en niet in overige jaren, waarom?

- In 2023 mag 20% van het toegekende budget per onderdeel worden meegenomen naar 2024 voor het betreffende onderdeel, omdat gemeenten per 1 januari 2023 nog geen zekerheid hadden over de middelen en de hoogte van het aan te vragen bedrag. Voor de opvolgende jaren is dit al bekend. Besluitvorming op dit punt is gebaseerd op doelmatigheid van besteding.

23. Het is een meerjarige regeling, er wordt afgerekend in 2027, waarom mag een gemeente de middelen niet doorschuiven naar andere jaren?

- Van 2023 naar 2024 mag er maximaal 20% worden doorgeschoven. Dit is geregeld omdat gemeenten relatief laat de beschikking over de middelen krijgen in 2023.
- Het Rijk wil het risico op het stuwen van middelen tegengaan in tijden waarin middelen schaarser worden. Daarnaast komt het vaker voor dat middelen uiteindelijk niet uitgegeven worden nadat deze zijn meegenomen naar een opvolgend jaar. Dat wordt hiermee voorkomen.

Versie 23 mei 2024

24. De regeling is bedoeld om integraal werken en samenhang tussen de thema's en onderdelen te bewerkstelligen. Waarom wordt het schuiven van middelen tussen de hoofdthema's en de onderdelen dan beperkt?

- In het Coalitieakkoord zijn afspraken gemaakt over de doelen van verschillende onderdelen in de Brede SPUK. Hier zijn middelen aan toegekend, die specifiek aan die doelen besteed moeten worden;
- Om de integraliteit en overlap in doelen die er tussen de onderdelen is te faciliteren, kan een gemeente maximaal 15% van een onderdeel uit een hoofdthema inzetten voor een ander onderdeel binnen dat hoofdthema.
- Inhoudelijk is het zeker mogelijk om de verschillende onderdelen aanvullend op elkaar in te zetten. Zo kan een buurtsportcoach ondersteunend zijn aan Eén tegen eenzaamheid of het bevorderen van Valpreventie en draagt de Aanpak overgewicht en obesitas bij aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden.
- Van gemeenten wordt gevraagd deze combinaties in te zetten. Dat stimuleren we door thema's en onderdelen die veel raakvlakken hebben, samen te brengen in één regeling.

25. Voor enkele gemeenten die al meedoen aan gezondheidsachterstanden, voorheen de GIDS regeling genoemd, betekent het dat zij minder geld gaan ontvangen op dat onderdeel. Hoe komt dat?

- Overall is er meer geld beschikbaar voor de thema's en onderdelen in de Brede SPUK. Dit kabinet investeert flink in preventie.
- Gezondheidsachterstanden is een belangrijk en complex onderwerp. We willen dat *alle* gemeenten in Nederland hiermee aan de slag kunnen gaan en daarin gefaciliteerd worden vanuit het Rijk. Voorheen konden 150 gemeenten meedoen aan Gezond in de Stad (GIDS), nu kunnen alle gemeenten meedoen aan het onderdeel Gezondheidsachterstanden.
- De bedragen uit de Brede SPUK zijn bovendien voor *alle* onderdelen van de regeling gebaseerd op de verdeelsleutels: inwoneraantal, laag opleidingsniveau en laag inkomen (deze cijfers komen van Cebeon en CBS). Eerder was er op sommige onderdelen sprake van een andere verdeelsleutel, die minder focus aanbracht op indicatoren voor gezondheidsachterstanden. Deze focus op gezondheidsachterstanden is dus veel integraler aangebracht in de regeling dan alleen op het onderdeel Gezondheidsachterstanden.
- Bovendien is er een kan-bepaling opgenomen in de regeling waarbij in overleg met het ministerie van Financiën overgebleven middelen op onderdelen (deels) herverdeeld kunnen worden onder gemeenten die wel een aanvraag hebben ingediend.

26. Er zijn enkele gemeenten die voor het onderdeel Brede Regeling Combinatiefuncties die minder middelen krijgen t.o.v. vorige jaren, waarom is dat?

- Er is een andere inhoudelijke verdeelsleutel. Voorheen was die gericht op het aantal inwoners en het aantal inwoners tot 18 jaar. De Brede SPUK focust op het aantal inwoners en mensen met gezondheidsachterstanden.

Versie 23 mei 2024

- De bedragen uit de Brede SPUK zijn voor alle onderdelen van de regeling gebaseerd op de verdeelsleutels: inwoneraantal, laag opleidingsniveau en laag inkomen (deze cijfers komen van Cebeon en CBS).
- Bij de BRC werden eerder deelnamepercentages gehanteerd: Er werd een 100% basisbedrag berekend, gemeenten mochten vervolgens minder aanvragen (80% of 60%) of meer (120% of 140%). De Brede SPUK rekent alleen 100% basisbedragen en gemeenten kunnen niet meer of minder aanvragen.
- Er zijn extra middelen aan de Brede Regeling Combinatiefuncties toegevoegd, dit verkleint de verschillen.
- Over de hele breedte van de SPUK ontvangen gemeenten meer middelen als zij alle onderdelen aanvragen.
- Bovendien is er een kan-bepaling opgenomen in de regeling waarbij in overleg met het ministerie van Financiën overgebleven middelen op onderdelen (deels) herverdeeld kunnen worden onder gemeenten die wel een aanvraag hebben ingediend.

27. De Brede SPUK bestaat uit bestaande middelen en extra budget, deels structureel en deels tijdelijk. Hoe is die verdeling?

- Alle 15 onderdelen van de brede regeling betreffen extra beschikbaar gestelde middelen ten opzichte van de vorige kabinetsperiode, behalve: *Lokaal Sportakkoord* (eerder via een eigenstandige Specifieke uitkering), *Brede Regeling Combinatiefuncties* (eerder via een decentralisatie-uitkering), *Terugdringen gezondheidsachterstanden* (eerder onder de noemer GIDS voor 150 gemeenten een decentralisatie-uitkering) en *Kansrijke Start* (eerder via een decentralisatie-uitkering).
- Voor deze vier onderdelen én voor Valpreventie en Mantelzorg geldt bovendien dat het om structurele middelen gaat.
- Enkele onderdelen in de brede regeling hebben financiering t/m 2025. Dat geldt voor *Mentale Gezondheid*, de *Aanpak overgewicht en obesitas*, *Leefomgeving*, en *Opgroeien in een kansrijke omgeving & Vroegsignalering Alcoholproblematiek, Eén tegen Eenzaamheid, Versterking kennis- en adviesfunctie GGD en Coördinatiekosten regionale aanpak preventie*.
Op pagina 38 van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ziet u bovenstaande informatie in een tabel verwerkt voor alle 15 onderdelen van de Brede SPUK. Dat geeft een handig overzicht.

28. De Brede SPUK is een meerjarige regeling, waarbij de eindafrekening plaatsvindt in 2027. Hoe wordt er verantwoord over deze regeling?

- In de bestuurlijke akkoorden is afgesproken dat de activiteiten goed gevolgd worden. Dit gebeurt zowel via SiSa, als via monitoring en evaluatie.
- Jaarlijks vult u als gemeente de SiSa-verantwoording in. In 2027 vindt er een eenmalige eindafrekening plaats over de totale periode. Een overzicht van de indicatoren kunt u [hier](#) vinden.

Versie 23 mei 2024

- Algemene informatie over SiSa verantwoording vindt u op [Single information, Single audit \(SiSa\) | Financiën gemeenten en provincies | Rijksoverheid.nl](#).
- Middels de SiSa-systematiek kan er nauwkeurig worden gevolgd op welke onderdelen gemeenten alle toegekende middelen hebben kunnen inzetten en waar onderbesteding plaatsvindt. We gaan graag tijdens de looptijd van de regeling al met gemeenten in gesprek over hoe de uitvoering verloopt en waar zij mogelijk tegenaan lopen.

29. We krijgen middelen vanuit de SPUK maar ook vanuit de algemene middelen. Hoe verantwoord ik wat op een goede manier en hoe richt ik mijn administratie hier goed op in?

- De middelen uit de brede specifieke uitkering ontvangt u per aangevraagd onderdeel. Daar staat een specifieke doel tegenover waar u de middelen aan kunt besteden. Via SiSa gaat u deze ook jaarlijks verantwoorden per onderdeel. Het is daarom raadzaam de financiële administratie per onderdeel in te richten, zodat u goed overzicht houdt.

30. Hoe wordt de voortgang van de Brede SPUK gemonitord?

- Voor de verschillende onderdelen die onder de SPUK vallen bestaan voor een deel al monitors. Voor nieuwe onderdelen worden deze ingericht.
- Gemeenten worden gevraagd om gegevens te verstrekken over de programma's conform de voorwaarden van de specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. Gemeenten worden ook gevraagd hun ervaringen te delen over bijvoorbeeld lokale en regionale samenwerkingen rond gezondheid en preventie.
- Met het RIVM en andere betrokken deskundigen wordt nog gezien welke andere inspanningen nodig zijn om op termijn te kunnen oordelen of de SPUK als instrument goed functioneert en of de doelen van het GALA en Hoofdlijnen Sportakkoord II inclusief het addendum Brede Regeling Combinatiefuncties worden gehaald.
- Via de website van [Loket Gezond Leven](#) vindt u meer informatie over monitoring van het GALA.

31. Bij de SiSa-verantwoording van de Brede SPUK over 2023 wordt gevraagd of de gemeente heeft deelgenomen aan de monitoring, wat moet ik hierbij invullen wat het GALA betreft?

- Op de verschillende onderdelen van het GALA vindt monitoring plaats. Op sommige onderdelen van GALA zijn er lopende monitors, zoals de (deel)monitor Kansrijke Start, een deel van de monitors wordt pas in 2024 opgestart. Bij deze monitors wordt veelal gebruik gemaakt van bestaande data. Denk aan declaratiedata uit de Zorgverzekeringswet, maar ook data uit de Gezondheidsmonitor. Naast bestaande data wordt aanvullend ook een vragenlijst onder alle gemeenten uitgezet om zo een beter beeld te krijgen wat er werkelijk gebeurt bij de uitvoering van GALA. Deze vragenlijst wordt in april 2024 voor het eerst verspreid.
- In de verantwoording kunt u per onderdeel aangeven of u heeft deelgenomen aan de monitor. Voor onderdelen waarvoor in 2023 nog geen monitor beschikbaar was, kunt u 'niet van toepassing' invullen.

Versie 23 mei 2024

Overige vragen

32. Wat betekent de Brede SPUK voor het uitvoeringsbudget 2023 van het lokale preventieakkoord?

- De regeling Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden loopt nog één jaar door in 2023 en wordt niet opgenomen in de Brede SPUK. Vanaf 2024 is preventie breed onderdeel van de budgetten in de Brede SPUK: de doelen en uitvoeringsactiviteiten zitten verweven in de totaliteit van de onderdelen van de gehele SPUK.

33. In de Brede SPUK staat voor het thema roken geen activiteit genoemd. Is er wel budget voor beschikbaar?

- In het thema Gezondheid en sociale basis staat het programma 'opgroeien in een kansrijke omgeving'. Dit gaat over middelengebruik breed, waaronder roken.
- Tabaksontmoediging heeft vooralsnog geen specifiek geormerkt geld in de Brede SPUK. Wel zijn er andere meer algemene thema's waaronder inzet op tabaksontmoediging geschaard kan worden. Zo is er bijvoorbeeld het programma 'opgroeien in een kansrijke omgeving'. Dit programma stelt zich tot doel middelengebruik te verminderen. Roken valt hier ook onder. Ook is er binnen de Brede SPUK geld voor de preventie-infrastructuur en voor het verkleinen van gezondheidsverschillen. Daarnaast wordt in samenwerking met GGD GHOR Nederland in enkele gemeenten gewerkt aan pilots voor rookvrij leven in aandachtswijken.

De verbinding tussen GALA en IZA

34. Wat is de relatie tussen IZA en GALA?

- Het Integraal Zorgakkoord (IZA) richt zich in hoofdzaak op de houdbaarheid van het Zorgstelsel, met als invalshoek de Zorgverzekeringswet. Het GALA richt zich hoofdzakelijk op het bouwen aan een fundament voor een gerichte aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis, waarin een gezonde samenleving centraal staat. Vanuit het IZA wordt deze gerichte aanpak gezien als voorwaarde voor de beweging naar de voorkant, waar gemeenten een belangrijke rol in spelen, onder meer door het versterken van de sociale basis, het aanpakken van gezondheidsachterstanden en de toepassing van 'health in all policies'.
- Ten tweede betreft het IZA de samenwerking met zorgpartijen. Dit speelt met name ook regionaal. De ketenafspraken en de afspraken over de preventie infrastructuur (H3G uit GALA), zijn een uitwerking van de werkagenda uit het IZA over gezond leven en preventie (werkagenda G uit het IZA). In bijlage 1 van het GALA vindt u een uitgebreidere toelichting op de verbinding tussen beide akkoorden.

35. Welke (in GALA uitgewerkte) IZA-afspraken vragen iets van gemeenten en wat betekent dit concreet?

Versie 23 mei 2024

- In het IZA zijn afspraken opgenomen over regionale samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars op preventie (preventie-infrastructuur) alsook over de inrichting van ketenaanpakken over domeinen heen. Dit betreft de ketenaanpakken kansrijke start, valpreventie bij ouderen, aanpak overgewicht en obesitas bij kinderen, de gecombineerde leefstijlinterventie bij overgewicht van volwassenen en welzijn op recept. Deze afspraken zijn uitgewerkt in hoofdstuk 3G van het GALA.
- Verder is er voor gemeenten jaarlijks € 150 mln structureel beschikbaar (minus BTW afdracht en uitvoeringskosten) voor concrete plannen om de IZA-doelen te verwezenlijken.
- In de werkagenda van de VNG bij het GALA (bijlage 2) is beschreven wat voor dit geld aan inzet van gemeenten verwacht kan worden. In deze bijlage is ook een overzicht opgenomen van voor gemeenten relevante afspraken in het IZA.
- De regeling hiervoor ([Regeling specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026](#)), is op 17 juli 2023 gepubliceerd in de Staatscourant. Het budget wordt uitgekeerd aan één gemeente die namens de regio de middelen aanvraagt (mandaathouder).

36. Is er een overzicht waarin de acties voor gemeenten omtrent IZA en GALA inzichtelijk worden gemaakt?

- Zie daarvoor de [Roadmap Gezond Leven](#).

37. IZA-GALA, wat financier je waaruit?

- Er zijn in het kader van IZA-GALA twee specifieke uitkeringen (SPUK's) voor gemeenten van toepassing.
- De eerste SPUK³ is bestemd voor gemeentelijke activiteiten, op een aantal omschreven domeinen en doelen.
- De tweede SPUK (€ 150 miljoen IZA-middelen, via mandaatgemeenten)⁴ is bedoeld voor inzet op coördinatie en uitvoering van activiteiten op het snijvlak van het medisch-sociaal domein en preventie. In de werkagenda (bijlage 2 van het GALA) is aangegeven waar de middelen aan besteed kunnen worden. Er is in deze tweede SPUK onder andere ruimte om geld in te zetten voor activiteiten die voortkomen uit het gezamenlijke - aan IZA gekoppelde - regioplan. Dit biedt meer ruimte om - op de regio toegesneden en regionaal afgestemde - keuzes te maken.

Kennis en ondersteuning

38. Waar kan ik terecht voor ondersteuning?

- De VNG heeft met VSG een ondersteuningsteam ingericht dat laagdrempelig benaderbaar is voor gemeenten. Dit fungeert als een centraal punt en vraagbaak voor gemeenten met betrekking tot de implementatie van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het

³ Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023 – 2026, gepubliceerd op 6 februari 2023.

⁴ Regeling specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026, gepubliceerd op 17 juli 2023.

Versie 23 mei 2024

Integraal Zorgakkoord, het Hoofdlijnen Sportakkoord II (SA II) en de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC).

Functies van het ondersteuningsteam zijn onder andere:

- Organiseren van ondersteuning (b.v. kennis, goede voorbeelden, verdiepende bijeenkomsten) om gemeenten te helpen bij het uitvoeren van het - in de SPUK gevraagde - integrale plan van aanpak voor de jaren 2024 t/m 2026;
- In kaart brengen van knelpunten en actuele ontwikkelingen en hierop acteren;
- Bijdragen aan de organisatie van regionale kennisnetwerken (waar daar behoefte aan is).

VNG en VSG voeren deze rol uit in nauwe samenwerking met de regionale GGD-en, het RIVM en de landelijke kennisinstituten en ondersteuningsorganisaties. Denk aan GGD GHOR Nederland, Alles is Gezondheid, Pharos, Kenniscentrum Sport & Bewegen, NOC*NSF, Trimbos, Veiligheid NL, NCJ, NJI, Movisie, MIND, Voedingscentrum, LKCA en JOGG.

Contact:

- Gezond en actief leven:
VNG: gezondenactiefleven@VNG.nl of via het klantcontactcentrum 070 373 83 93.
- Sport en bewegen gerelateerd (Sportakkoord II en Brede Regeling Combinatiefuncties):
VSG: info@sportengemeenten.nl of via telefoonnummer 070 373 80 55

Voor technische vragen over de specifieke uitkering voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 kunt u terecht bij [DUS-I](#).

39. Waar vind ik informatie over kennispartners en ondersteuningsorganisaties?

Via [de website van het RIVM](#) vindt u verdiepende informatie per doelstelling uit het GALA en Sportakkoord II en een overzicht van kennispartners en ondersteuningsorganisaties. Deze informatie is samen met kennispartijen opgesteld.